

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 6. Quandonam est peccatum scandali vendere vel dare alteri rem aut operam de se licitam, qua malè usus prævidetur, vel probabiliter putatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

lis minus eligendum est: non habet locum in peccatis, quæ libere fiunt, & vitari possunt; sed in iis solum malis, quorum unum sustinendi necessitas incumbit.

Tamen volenti duo peccata inæqualia committere, suadere licet, ut relicto graviori, contentus sit minus gravi: quia hoc non est propriè suadere minus peccatum, sed solum omissionem gravioris. Idem dic, quando minus est pars inclusa in majori, ut si determinato ad furandum centum dicas, ut sit contentus quinque: quia tunc solum abducis à parte peccati; modò id fiat respectu ejusdem personæ: nam volenti furari Petro suadere non licet, ut Paulo minus furetur: quia hic æquè jus habet ad suum minus, quàm ille ad suum majus, & hoc jus tunc violares. Sicut non licet Petro eripere bonum, ut Paulo etsi egentiori detur.

Q. 6. Quando nam est peccatum scandali vendere, vel dare alteri rem, aut operam de se licitam, qua male usus prævidetur, vel probabiliter putatur?

Resp. I. Peccatum est, quando denegari potest sine gravi damno: quia secundum omnes, teste De Lugo, quisque tenetur ex Charitate impedire peccatum proximi, si potest saltem sine gravi incommodo; & à for-

fortiori tenetur non suppeditare materi-
am, vel operam, quâ usus est ad peccan-
dum: nam Charitatis est velle bonum di-
lecto, & remove malum illius. Deinde
quisque tenetur peccantem corripere,
scandalum amovere: ergo & à fortiori
materiam peccandi non præbere. Præ-
terea talis meritò censetur saltem interpre-
tativè velle ruinam alterius.

Hinc mortaliter peccant caupones, qui
secundam refectionem bene pransis, vel
carnes die jejunii præbent hospitibus, quos
sciunt vel prudenter judicant non habere
dispensationem, nisi fortè ex denegatione
gravissimum malum ipsis immineat, ut
mors, incendium, vulnera, &c. Secus, si
ista præbeant viris honestis petentibus, de
quorum dispensatione non certò iis con-
stet: nam in dubio debent præsumere esse
legitimè dispensatos. Item qui præbent
vinum copiosum iis, quos eo inebriandos
prævident: nam sine justa causa omittunt
impedire peccatum proximi, imò materiam
peccandi suppeditant, cum moraliter pos-
sint, & debeant iis denegare. Nec lucrum
est quærendum ex casu, in quo est alterius
peccatum; nec est tanti momenti, cum
tamen ebrietas sit damnum maximum ani-
mæ, & corporis, & scandalosum, ac sæpe no-
cendi injustè aliis occasionem, & causam
afferens. *Ita Sanchez, Valent. & alii.*

Idem dic de iis, qui vendunt venenum

li 2

aliis,

aliis, quos non constat benè usuros, v. g. ad confectionem medicinæ, vel colorum, aut merces iis, qui abusuri sunt. Neque hi excusantur, eò quòd si non vendant, alii vendituri sunt; quia isti peccabunt vendendo: non licet autem peccare, eò quòd cæteroquin alii sint peccaturi; neque factum aliorum immutat tuam cooperationem.

Neque etiam excusantur, eò quòd ii, quibus ista tradunt, jam sint animo parati ad peccandum: quia adhuc cooperantur actui externo malo, quo prava illa voluntas executioni mandatur. At peccatum est non solùm velle malum facere, sed etiam facere, & exequi malum, & ejus executioni cooperari; nam Lex non solùm voluntatem furandi v. g. se inebriandi, &c. Sed etiam ipsum furtum actuale, ipsam ebrietatem, ejusque cooperationem vetat; & actio externa, seu executio rei illicitæ dedecet naturam rationalem, estque illicita.

Resp. II. Non licet præbere operam, vel rem aliquam, quæ in talibus circumstantiis proximè ad peccatum adjuvat, & ad illud determinatè ordinatur: quia tunc est moraliter cooperari peccato alterius. Hinc Innoc. XI. damnavit hanc propos. *Famulus, qui submissis humeris scienter adjuvat herum suum ascendere per fenestras ad stuprandum virginem, & multoties eidem subservit deferendo scalam, aperiendo januam.*

nuam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne à Domino male tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur. Nam hæ actiones in talibus circumstantiis proximè ad peccatum adjuvant & ordinantur.

Resp. III. Licet rem, & operam ex se licitam, nec per se, ac proximè ad peccatum concurrentem præbere eâ abufuro, si adsit causa iusta, & proportionata excusans, & delit intentio cooperandi ejus peccato, nec alter abutatur contra bonum Reip. vel Ecclesiæ. Nam tunc ista suppeditans, in æstimatione prudenti, non censetur cooperari alterius peccato, sed solùm illud permittere ex urgenti causa, ob quam non tenetur illud impedire; & peccatum soli malitiæ abutentis imputatur.

Hæc autem causa tantò gravior, & urgentior debet esse. 1. Quantò gravius est peccatum, quod non impeditur. 2. Quantò subministratio tua minùs remotè illud attingit. 3. Quantò probabilius est te non suppeditante alterum non executurum peccatum. Item *ex communi*, requiritur major causa, quando alter non est paratus ad peccandum, quia gravius malum patitur. 4. Si abufurus sit contra justitiam: tunc enim requiritur tantum malum vitandum, quod ex Charitate non tenearis subire, ad impediendum tale damnum

tertii: nam strictius tenemur impedire peccata alterius, quæ nocent aliis, quam quæ non nocent: in his enim solus peccans damnum spirituale voluntariè subit, in illis autem insuper innocens damnum iniustus patitur.

Hinc 1. Parochus potest, & debet Eucharistiam ministrare peccatori occulto eam publicè petenti.

2. Excusantur caupones vinum vendentes militibus abusus ad ebrietatem, si denegare non possint sine damno vitæ, vel bonorum omnium.

3. In necessitate licet ab alio petere, quod potest sine peccato facere, quamvis pravi deatur peccaturus, v. g. mutuum, quò indiges ab usurario,

TRAC-